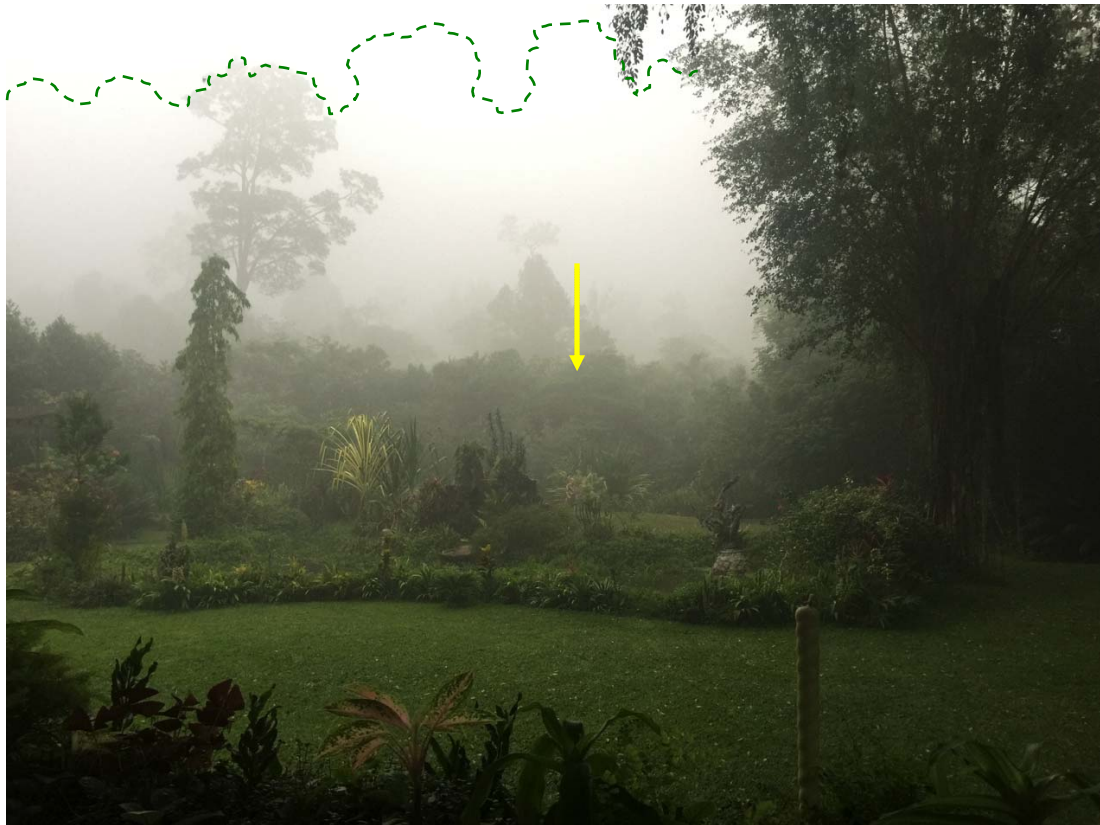

Ze stalen mijn gestolen uitkijk!!

Ik nam deze foto van Pater Jacques in zijn prachtige tuin aan de rand van het bos. Je zult moeite hebben hem te zien staan in het midden van zijn tropische tuin, zelfs al is hij slechts 20 meter weg van het punt waar ik de foto nam. De rook en nevel van de bosbranden verduistert bijna volledig de kleuren van zijn batik hemd en dat verklaart de titel van deze blog, dat is wat Vader Jaques riep deze ochtend toen we het huis uitgingen naar zijn achter-terras en zijn tuin inkeken.

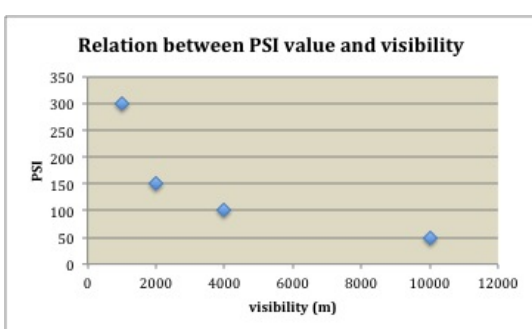
Vader Jacques woont hier al bijna 20 jaar en het huis van de Kobus Stichting die hij oprichtte staat op de rand van het Baning bos in Sintang stad. Zijn zorgvuldig onderhouden tuin gaat naadloos over in de jungle alsof de jungle van hem is en een voormalige Bupati (district hoofd) verleide dit om te roepen "je hebt een gestolen uitzicht!"

Maar nu is het gestolen uitzicht gestolen door de dikke rook van ongebreidelde bosbranden in Kalimantan. De bomen, op maar 40 meter afstand vanaf het terras waar ik sta en waar ik de foto hierboven nam, zijn niet meer te onderscheiden door de dikke rook. De groene lijn geeft min of meer de dakbladerlijn. En van de luchthaven van Sintang zijn al meer dan een maand geen vluchten meer vertrokken of

aangekomen. Hier is een foto van de landingsbaan, of liever van de rook achter het hek van het vliegveld. Als de zichtbaarheid beneden 1.000 meter komt kunnen vliegtuigen niet landen, en dat is al meer dan een maand niet gebeurd. De foto in Vader Jacques 'tuin werd genomen om bijna 9 uur en normaal baadt de tuin dan in zonnestralen, vanmorgen is de zichtbaarheid slechts 40 meter!

Laten we dit in perspectief plaatsen. In Singapore waren er waarschuwingen dat de rook van bosbranden op Sumatra gevaarlijk werd voor de gezondheid van de mensen in Singapore met PSI (Pollution Standard Index) waarden van boven de 300 worden aangemerkt als gevaarlijk en rond 400 als uiterst ongezond. Het leidde tot sluiting van scholen en annuleringen van diverse evenementen. Maar een PSI van 300 geeft je nog een zicht van 1000 meter. Zo hoog is onze PSI in Sintang, een paar honderd kilometer in het binnenland van Borneo!

Ik maakte de grafiek links van hier met behulp van verschillende gepubliceerde gegevens met de relatie tussen PSI waarden en zichtbaarheid. Wanneer we deze gegevens extrapoleren naar een zicht van minder dan 50 meter eindigen we vandaag met een waarde van meer dan 2000 PSI voor deze luchtvervuiling! Dit is meer dan vijf keer het hoogste

waarschuwingsniveau! Geen wonder dat onze orang-oetans veel minder bewegen en we horen we ze wakker hoesten net zoals een groot deel van de mensen hier! Het personeel hier praat over de eerste sterfgevallen als gevolg van ademhalingsproblemen een paar kilometer van ons station en de Kobus Foundation. Ik voel mijn eigen keel steeds rauwer worden, ik heb de hoofdpijn die ik me herinner van eerdere branden en mijn energieniveau is ook duidelijk veel minder dan normaal in deze dikke rook

Ik ruik de geur niet meer hier in Sintang. Maar twee dagen geleden, toen we probeerd om West-Kalimantan te bereiken, wist ik meteen dat we dicht bij de geur van brandende turf waren, de geur die ik zo goed ken, en die ons ineens overspoelde in de vliegtuigcabine!

Ik ruik de geur niet meer hier in Sintang. Maar twee dagen geleden, toen we probeerden om West-Kalimantan te bereiken, wist ik meteen dat we dicht bij de geur van brandende turf waren, de geur die ik zo goed ken, en die ons ineens overspoelde in de vliegtuigcabine! Het vliegtuig had al haar vertrek uitgesteld om Pontianak te bereiken, maar toen we Pontianak eindelijk bereikten, cirkelden we gedurende een uur maar we moesten toch terugkeren naar Jakarta, omdat de rook nog steeds te dicht was. Na nog eens 2 uur wachten in Jakarta bereikten we eindelijk Pontianak toen de wind kort van richting veranderde. Hier is de kaart van de rook en nevel distributie van die dag: De donkerbruine gebieden hebben een PSI

boven de 1.000 en Sintang ligt net aan de rand.

Links het satelliet beeld hier van dezelfde dag laat zien dat de dikke gelige rook bijna volledig afkomstig is uit brandende veengebieden. Zodra turf begint te branden is het bijna onmogelijk om het smeulende vuur dat diep onder het oppervlak zit te blussen en het produceert gevaarlijke rook.

Toen we eindelijk Sintang bereikten na een slopende nachtelijke rit van 9 uur door een dikke nevel, en we op het terras van de Kobus Stichting zaten, riep Vader Jacques, net terug van het leiden van zijn zondagsmis: "Kijk eens! Mijn bos is verdwenen! Ze stalen mijn uitzicht! Ik heb nog nooit zoiets gezien in mijn bijna 50 jaar hier in het binnenland van West-Kalimantan!!

Gelukkig geven de bronnen van de Kobus Stichting nog steeds water, maar mensen in andere plaatsen zijn niet zo gelukkig. Zoutwater is ver opgerukt tot de machtige Kapuas dat nu lijkt op een reusachtig strand honderden kilometers landinwaarts! Hetzelfde gebeurt aan de andere kant van Borneo in het Mahakam bekken. In Pontianak krijgen mensen alleen zout water uit de kranen, als er al iets uitkomt! Goudzoekers betalen zelfs met goudstof om drinkwater te kopen!!

Maar sommige mensen betalen een veel hogere prijs dan het niet zien van de zon voor vele weken, of hebben nauwelijks toegang tot water en voedsel. In de buurt van de Kobus Stichting hoorde ik van de eerste sterfgevallen als gevolg van ademhalingsproblemen. Vooral zieken, ouderen en kinderen die het meest te lijden hebben en het eerst sterven. Het is niet verwonderlijk als je kijkt naar wat schone lucht betekent voor mensen. Bijvoorbeeld, in Hong Kong worden ca. 3.000 doden per jaar toegeschreven aan luchtverontreiniging. Ik kan alleen maar huiveren bij de gedachte hoeveel doden er misschien zijn in Jakarta.

Masarang en Orangutan Rescue zijn dankzij ondersteuning in staat om mensen en orang-oetans en de rest van de natuur oplossingen voor de lange termijn te bieden, zoals de suiker palm programma's, de tengkawang (Illipe noot) fabriek, de productie van biochar, bosproducten (geen hout) als honing, het opzetten van nieuwe beschermde gebieden, enz. enz. Maar op dit moment en de komende maanden zal het heel lastig worden. Voedselprijzen zullen steeds hoger worden, meer orangoetanwezen zullen naar het Sintang centrum komen, en de nevel zal vele maanden blijven hangen en mogelijk zelfs verergeren, omdat het droge seizoen tot het voorjaar van volgend jaar zal duren.

Op dit moment moeten we ons focussen op wat we nu kunnen bereiken, en dat is de dieren, die slachtoffer zijn en waarvoor we zorgen, te helpen zo goed als we kunnen en proberen om bosbranden te voorkomen. De Saran berg is de regen machine van de Sintang regio en in een ander blog zal ik u meer vertellen over de veelbelovende resultaten die we de laatste 8 maanden met hard werk hebben bereikt samen met alle omliggende Dayak gemeenschappen

Hier is een foto van de laatste twee weesjes Aming en Mona. Ik hoop dat jullie zullen denken aan hen en alle mensen in ons team die proberen om met deze situatie om te gaan. Als je iets kan missen om ons te helpen met onze inspanningen, aub nu is een goed moment ...

Willie Smits
Sintang, 1 oktober 2015